

Sag T-442/03

SIC — Sociedade Independente de Comunicação, SA mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Statsstøtte — foranstaltninger truffet af Den Portugisiske Republik til fordel for den offentlige radio- og tv-virksomhed RTP til finansiering af dens public service-opgave — beslutning, der fastslår, at visse foranstaltninger ikke udgør statsstøtte, og at de øvrige er forenelige med fællesmarkedet — kvalifikation af statsstøtte — forenelighed med fællesmarkedet — pligten til en omhyggelig og upartisk undersøgelse«

Rettens dom (Femte Afdeling) af 26. juni 2008 II - 1165

Sammendrag af dom

1. *Statsstøtte — begreb — foranstaltningens selektive karakter*
(Art. 87, stk. 1, EF)
2. *Statsstøtte — begreb — støtte ydet af en offentlig virksomhed*
(Art. 87, stk. 1, EF)
3. *Konkurrence — virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse — anvendelse af udbudsprocedure, der ikke er nødvendig ved overdragelsen af en sådan opgave til en virksomhed*
(Art. 86, stk. 2, EF; Amsterdamprotokollen)
4. *Konkurrence — virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse — definition på tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse — medlemsstaternes skøn*
(Art. 86, stk. 2, EF)

5. *Konkurrence — virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse — public service-operatørens overholdelse af de kvalitetsnormer, der defineres i public service-mandatet — medlemsstatens eksklusive kompetence*
(Art. 86, stk. 2, EF)
6. *Statsstøtte — administrativ procedure — Kommissionens forpligtelser — omhyggelig og upartisk undersøgelse*
(Art. 88, stk. 2, EF)

1. En statslig foranstaltning opfylder ikke betingelsen om selektivitet, hvis den — selv om den tildeler en særlig kategori af erhvervsdrivende en fordel — ikke fraviger den almindelige anvendelse af en ordning, men derimod integreres heri og dermed udgør en foranstaltning, der er uløseligt forbundet med denne ordning, eller endog når forskelsbehandlingen affødt af foranstaltningen kan begrundes med karakteren eller opbygningen af ordningen.
2. Betingelsen for at kvalificere fordele som statsstøtte ifølge artikel 87, stk. 1, EF er for det første, at disse ydes direkte eller indirekte ved hjælp af statsmidler, og for det andet, at de kan tilregnes staten. Kravet om, at foranstaltningen skal tilregnes staten, kan ikke udledes af den blotte omstændighed, at den pågældende foranstaltning er truffet af en offentlig virksomhed. Selv om staten nemlig er i stand til at kontrollere en offentlig virksomhed og udøve en dominerende indflydelse på dennes transaktioner, er der ikke uden videre formodning for, at den faktisk udøver denne kontrol i et konkret tilfælde. Det er således nødvendigt at undersøge, om de offentlige myndigheder på den ene eller den anden måde må anses for at være impliceret i vedtagelsen af foranstaltningen.

Hvad angår en national lov, der fritager offentlige virksomheder, når de omdannes til aktieselskaber, for den oprettelse for notar, der normalt er fornøden, er Kommissionen forpligtet til at undersøge, om fritagelsen for de notarialgebyrer, der følger af denne dispensation, på trods af dens selektive karakter, ikke udgør statsstøtte med den begrundelse, at anvendelsen af loven, der giver mulighed for denne dispensation, ikke har til formål at fritage offentlige virksomheder for udgifter, men er en del af det almindelige nationale juridiske system.

(jf. præmis 64-67)

I den forbindelse kan en støtteforanstaltning, der er truffet af en offentlig virksomhed, tilregnes staten på grundlag af en helhed af omstændigheder, såsom navnlig, om den er integreret i den offentlige forvaltning, karakteren af dens aktiviteter, og om disse udøves på markedet under normale konkurrencevilkår med deltagelse fra private erhvervsdrivende, virksomhedens juridiske status — det være sig, om den henhører under den offentlige ret eller privatrettens regler for selskaber — udstrækningen af de

offentlige myndigheders kontrol med administrationen af virksomheden eller enhver anden omstændighed, som i det konkrete tilfælde indicerer, at de offentlige myndigheder er impliceret deri, eller som derimod sandsynliggør, at de ikke er impliceret i vedtagelsen af en foranstaltning, når endvidere henses til dennes rækkevidde, indhold eller hermed forbundne betingelser.

(jf. præmis 93-95, 98 og 99)

3. Det følger hverken af ordlyden af artikel 86, stk. 2, EF eller af retspraksis om bestemmelsen, at en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse alene kan tildeles en operatør efter afholdelse af en udbudsprocedure.

Selv om det er korrekt, at public service-radio- og tv-virksomhed anses for en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse og ikke for en ikke-økonomisk tjenesteydelse, må det imidlertid bemærkes, at denne kvalifikation snarere kan forklares ved den virkning, som public service-radio- og tv-virksomhed har, de facto, på den i øvrigt konkurrenceprægede og erhvervs-mæssige radio- og tv-sektor, end ved en påstået erhvervs-mæssig dimension ved public service-radio- og tv-virksomhed. Som det tydeligt fremgår af Amsterdamprotokollen om offentlig radio- og tv-virksomhed i medlemsstaterne, hænger offentlig public service-radio- og tv-virksomhed »direkte sammen med de demokratiske, sociale og kulturelle behov i de enkelte samfund«.

Dette særkende ved public service-radio- og tv-virksomhed ligger i øvrigt til grund for den frihed, som Amsterdamprotokollen indrømmer medlemsstaterne ved tildeling af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse vedrørende radio- og tv-virksomhed. Den redegør for og begrundet den omstændighed, at der ikke kan stilles krav om, at en medlemsstat iværksætter en udbudsprocedure forud for tildelingen af en sådan tjenesteydelse, i hvert fald når den beslutter sig for selv at varetage denne public service via, som i det foreliggende tilfælde, et offentligt selskab.

(jf. præmis 145, 153 og 154)

4. Medlemsstaterne har en stor skønsbeføjelse med hensyn til definitionen af det, de anser for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Kommissionen kan således kun stille spørgsmålstegn ved en medlemsstats definition af disse tjenesteydelser i tilfælde af en åbenbar fejl.

Fællesskabsretten er desuden på ingen måde til hinder for, at en medlemsstat definerer tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse med hensyn til radio- og tv-virksomhed i brede vendinger som omfattende sending af bredtspektrede programmer. Der kan ikke rejses tvivl om denne mulighed ved den omstændighed, at public service-operatøren desuden udøver kommercielle aktiviteter, navnlig salg af reklametid. Hvis der rejstes tvivl om en sådan mulighed, ville det nemlig være ensbetydende med, at man gør selve definitionen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse med hensyn til radio- og tv-virksomhed afhængig af

dens finansieringsmetode. En tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse defineres, hypotetisk, i forhold til den almindelige interesse, som den har til formål at opfylde, og ikke i forhold til de midler, der sikrer leveringen.

(jf. præmis 195 og 201-203)

5. Det er alene medlemsstaten, der er i stand til at bedømme public service-operatørens overholdelse af de kvalitetsnormer, der defineres i public service-mandatet. Kommissionen bør i princippet begrænse sig til at konstatere tilstedeværelsen af en kontrolmekanisme med hensyn til overholdelsen af den pågældende radio- og tv-virksomheds mandat forestået af et uafhængigt organ. Det er alene, hvis de informationer, der tilsendes Kommissionen i forbindelse med undersøgelsen, indeholder alvorlige holdepunkter for, at kontrolmekanismen på trods af dennes eksistens ikke anvendes, at Kommissionen kan undersøge realiteten af gennemførelsen, samtidig med at den sikrer sig, at den ikke går ud over denne undersøgelse, og særlig at den ikke sætter sig i medlemsstatens sted ved den konkrete bedømmelse af overholdelsen af de kvalitative kriterier.
6. Inden for rammerne af proceduren for kontrol med statsstøtte har andre interesserede parter end den berørte medlemsstat kun ret til at blive inddraget i den administrative procedure i det omfang, det må anses for formålstjenligt under hensyn til sagens konkrete omstændigheder. I denne sammenhæng har en berørt part, der indgiver en anmodning til Kommissionen om, at denne institution udøver sine beføjelser med henblik på fra medlemsstaten at få fremlagt visse oplysninger, ingen ret til at forlange, at Kommissionen tager denne anmodning til følge. Det er Kommissionen, som det i givet fald tilkommer at vurdere formålstjenligheden af anmodningen med henblik på at gennemføre en kontrol af de pågældende foranstaltninger. Ved denne vurdering kan Kommissionen tage hensyn til oplysninger, som den allerede råder over. Den begrænsede karakter af retten til at deltage og til at opnå information, der gælder for andre berørte parter end medlemsstaten, er imidlertid på ingen måde i strid med Kommissionens pligt til inden for området for statsstøtte at foretage en omhyggelig og upartisk undersøgelse. Kommissionen kan, selv om den råder over en skønsmargen, således ikke, når henses til dens pligt til en omhyggelig og upartisk undersøgelse, undlade at anmode om fremlæggelse af oplysninger, der vil kunne bekræfte eller afkræfte eksistensen af andre oplysninger med relevans for undersøgelsen af den omhandlede foranstaltning, men hvis pålidelighed ikke kan anses for at være tilstrækkeligt godtgjort.

(jf. præmis 212-214)

(jf. præmis 222-225)